

FARÀS CURT COM TOMÀS D'OREJA

Això solem sentenciar quan algú gasta més que pot, es prodiga sense mesura o porta una vida més decantada cap als vicis i la indolència que no a bregar *com cal*.

És una dita que forma part del llenguatge quotidià local i que no sempre s'aplica coneixent el fonament del cas del Tomàs en qüestió, que per les circumstàncies personals i, junt amb la idiosincràsia del llaurador d'aleshores, va donar lloc a esta forma de definir, o més prompte d'amonestar, el pròdig.

Nascut al segle passat i mort abans de la guerra del trenta-sis, Tomàs, que era llaurador, tenia unes finquetes. Va acabar bevent-se-les per l'afició que tenia al *morapio* i conegué la indigència. Encara que ell, quan algú el reprenia i li reprovava haver dilapidat una hisenda, uns béns que ara li feien falta, al·legava en el seu descàrrec:

-El meu error no ha segut gastar massa de pressa, que això ja ho tenia jo ben taxat. El *fallo* ha segut que Déu m'ha allargat la vida més de *lo* que jo preveia.

La filosofia del llaurador de l'època era que el que no guarda quan té, no menja quan vol, i esta dita venia avalada per generacions que en van fer cas, coneixent les implicacions que té conrear, siga pels excessos de l'oratge, siga per la sequera o per la proliferació de plagues. Calia guardar els anys que les collites eren bones, per a sobreviure quan estes es feien malbé. Per un altre costat, no existia el paraigua de la Seguretat Social, ni es coneixia la pensió per jubilació, ja que esta última no es produïa mai. Mentre es tenia salut s'estava en actiu, encara que només fóra fent cordell d'espart. De tal manera que una operació quirúrgica de qualsevol membre de la família o una malaltia llarga obligava a vendre una finca per a costejar-la. Per al sol fet d'arribar a vell calia ser caut i estalviar, ja que tan sols eixos recursos permetien llavors *un bon passar*.

Venent part del patrimoni se solventaven les fortes crisis econòmiques familiars que no cobria la Seguretat Social perquè, com acabe de dir, no existia. Es procurava, per tant, mantindre el patrimoni i a ser possible augmentar-lo al llarg de la vida, per tal com era el garant de disposar d'atencions a la vellesa.

En les converses dels majors, prenent la fresca en les nits d'estiu al carrer, recorde que referien alguna cosa xocant i afí a esta qüestió anomenant el sinyo Micalet Gozalbo, que jo vaig conèixer com *Miquel de Ponent, policero* d'aquells d'uniforme gris, gorra de plat amb visera negra enxarolada i correatges. Contaven que este adoctrinava el seu xiquet (que era fill únic i començava a saber parlar) amb un diàleg que no per obvi mancava de missatge:

-Micalet, quan no tindrem... què farem?

-Pare... quan no tindrem ...vendrem!